

Tsiviilkohtumenetluse seadustiku ja teiste seaduste muutmise seadus (kollektiivse esindushagi menetluse loomine)

§ 1. Tsiviilkohtumenetluse seadustiku muutmine

Tsiviilkohtumenetluse seadustikus tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 143 täiendatakse punktiga 7 järgmises sõnastuses:

„7) tarbijate ja andmesubjektide teavitamise kulud vastavalt käesoleva seadustiku §-le 497²⁰.“;

2) paragrahvi 144 täiendatakse punktiga 9 järgmises sõnastuses:

„9) kollektiivse esindushagi menetlusega seonduvad tarbijakaitseaduse §-st 60⁴ tulenevad tarbijate või andmesubjektide teavitamise kulud.“;

3) paragrahvi 172 täiendatakse lõigetega 11–14 järgmises sõnastuses:

„(11) Kollektiivse esindushagi rahuldamise korral kannab menetluskulud puudutatud isik, kelle rikkumisest tulenevalt esindushagi esitati. Kui kollektiivne esindushagi jäetakse rahuldamata, kannab menetluskulud avaldaja.

(12) Kui individuaalsete õiguskaitsevahendite kindlaksmääramiseks esitatavat kollektiivset esindushagi menetletakse pärast käesoleva seadustiku §-s 497¹⁶ sätestatud kohtulahendi jõustumist, millega tuvastati rikkumine, kannab individuaalsete õiguskaitsevahendite kindlaksmääramise kollektiivse esindushagi menetluskulud puudutatud isik, kelle rikkumisest tulenevalt kollektiivne esindushagi esitati.

(13) Kui kollektiivse esindushagi menetluse osaline peab menetluskulude jaotust kindlaksmäärava kohtulahendi kohaselt kandma käesoleva seadustiku § 143 punkti 7 või § 144 punkti 9 kohased tarbijate või andmesubjektide teavitamise kulud, mõistab kohus kulud välja põhjendatud ja vajalikus ulatuses.

(14) Kokkulepe, millega tarbija või andmesubjekt kohustub kollektiivse esindushagi rahuldamata jätmise korral hüvitama avaldajalt väljamõistetud menetluskulud, on tühine.“;

4) seadustiku 11. osa täiendatakse 49¹. peatükiga järgmises sõnastuses:

„ 49¹. peatükk KOLLEKTIIVSED ESINDUSHAGID

1. jagu Üldsätted

§ 497¹. Kollektiivse esindushagi menetluse kohaldamisala

(1) Käesolevas peatükis sätestatud kollektiivse esindushagi menetlust on võimalik kasutada juhtudel, kus ettevõtjapoolne õigusnormide rikkumine on kahjustanud või võib kahjustada tarbijate või andmesubjektide kollektiivseid huve.

(2) Kollektiivse esindushagiga on võimalik taotleda:

- 1) rikkumise tuvastamist ja lõpetamist, edasise rikkumise keelamist või parandamisavalduse esitamist;
- 2) individuaalsete õiguskaitsevahendite kindlaksmääramist.

§ 497². Õiguskaitsevahendite kindlaksmääramise esindushagi lubatavus

(1) Kohus võib individuaalsete õiguskaitsevahendite kindlaksmääramise avaldust menetleda kollektiivse esindushagina, kui avalduse eset ja tõendeid arvestades on asja menetlemine esindushagina otstarbekas, eelkõige juhul, kui vastasel juhul tuleks samasuguseid või sarnaseid õigusküsimusi käsitleda mitmes eri kohtumenetluses.

(2) Kohus võib kollektiivse esindushagina menetleda tarbijate või andmesubjektide piisavalt sarnaseid nõudeid, mis on seotud sarnaste fakti- või õigusküsimustega ja mille menetlemine ühe kollektiivse esindushagina võimaldab need kiiremalt või lihtsamalt lahendada.

§ 497³. Kollektiivse esindushagi menetluse osalised

(1) Kollektiivse esindushagi menetluses on avaldajaks pädev üksus ja puudutatud isikuks ettevõtja, kelle rikkumisest tulenevalt kollektiivne esindushagi esitati.

(2) Tarbijaid ja andmesubjekte rikkumise tuvastamise ja lõpetamise või edasise rikkumise keelamise kollektiivse esindushagi menetlusse ei kaasata.

(3) Individuaalsete õiguskaitsevahendite kindlaksmääramise kollektiivse esindushagi menetlusega ühinenud tarbijatel ja andmesubjektidel on võimalik menetlustoiminguid teha ning menetluses avaldusi ja taotlusi esitada üksnes pädeva üksuse vahendusel.

§ 497⁴. Kollektiivse esindushagi esitamiseks pädev üksus

(1) Käesoleva seadustiku §-s 497¹ sätestatud riigisisese kollektiivse esindushagi võib esitada:

- 1) juriidiline isik, mis on kantud tarbijakaitseaduse § 60² lõike 1 alusel kehtestatud nimekirja;
- 2) Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet Eesti Vabariigi nimel;
- 3) Finantsinspeksioon Eesti Vabariigi nimel;
- 4) Andmekaitseinspeksioon Eesti Vabariigi nimel.

(2) Olenemata käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 1 nimetatud nimekirja kandmisest, lubab kohus kollektiivse esindushagi esitada juriidilisel isikul, mis vastab järgmistele tingimustele:

- 1) tema suhtes ei ole algatatud pankrotimenetlust või saneerimismenetlust ega välja kuulutatud pankrotti;
- 2) ta on sõltumatu ja teda ei mõjuta isikud, kes ei ole tarbijad, ja eelkõige ei mõjuta teda ettevõtjad, kes on majanduslikult huvitatud esindushagi esitamisest, sealhulgas juhul, kui esindushagi rahastab kolmas menetlusväline isik;
- 3) ta on loonud käesoleva lõike punktis 2 kirjeldatud mõju ennetamise korra ning enda, oma rahastajate ja tarbijate huvide vahelise huvide konflikti ennetamise korra;
- 4) ta on avalikustanud lihtsas ja arusaadavas keeles asjakohaste vahendite abil, eelkõige oma veebilehel, teabe, mis tõendab vastavust käesoleva lõike punktides 1–3 nimetatud kriteeriumitele,

ning teabe oma rahastamisallikate kohta üldiselt, ning oma organisatsioonilise, juhtimis- ja liikmeskonna struktuuri, põhikirjajärgsete eesmärkide ja tegevuse kohta.

(3) Kui kohtule teatavaks saanud asjaolude kohaselt ei vasta käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 1 nimetatud pädev üksus või kohtu poolt lõike 2 alusel menetlusse lubatud pädev üksus lõike 2 punktides 1–3 sätestatud nõuetele, jätab kohus kollektiivse esindushagi avalduse läbi vaatamata.

(4) Enne kollektiivse esindushagi avalduse läbi vaatamata jätmise otsustamist annab kohus pädevale isikule tähtaja puuduste kõrvaldamiseks või teise pädeva isiku menetlusse astumiseks senise pädeva isiku asemel.

(5) Kohus teavitab käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 1 nimetatud pädeva üksuse nõuetele mittevastavusest Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi.

§ 497⁵. Piiriülene pädev üksus

(1) Teise Euroopa Liidu liikmesriigi pädev üksus on pädev esitama Eesti kohtule kollektiivse esindushagi, kui ta on kantud Euroopa Komisjoni koostatud piiriüleste pädevate üksuste nimekirja, mis on kättesaadav Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi veebilehe kaudu.

(2) Kohtul on õigus kontrollida, kas esindushagi esitanud piiriülese pädeva üksuse põhikirjajärgne eesmärk õigustab konkreetsel juhul esindushagi esitamist.

(3) Kui kohtul on kahtlus, et piiriülene pädev üksus ei vasta ühele või mitmele tarbijakaitseseaduse § 66² lõikes 2 piiriülesele pädevale üksusele kehtestatud tingimustele, teavitab ta sellest Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi. Kohus võib kahtluse kontrollimise ajaks menetluse peatada.

(4) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud juhul leiab kinnitust, et piiriülene pädev üksus ei vasta tarbijakaitseseaduse § 66² lõikes 2 sätestatud tingimustele, jätab kohus kollektiivse esindushagi avalduse läbi vaatamata.

(5) Enne kollektiivse esindushagi avalduse läbi vaatamata jätmise otsustamist annab kohus pädevale isikule tähtaja teise pädeva isiku menetlusse astumiseks senise pädeva isiku asemel.

§ 497⁶. Piiriülene kollektiivne esindushagi

(1) Piiriülene kollektiivne esindushagi on esindushagi, mille esitab Euroopa Liidu liikmesriigis määratud pädev üksus teise Euroopa Liidu liikmesriigi kohtule.

(2) Kui väidetav rikkumine mõjutab või tõenäoliselt mõjutab mitme Euroopa Liidu liikmesriigi tarbijaid või andmesubjekte, võib kollektiivse esindushagi esitada mitu käesoleva seaduse § 497⁵ lõikes 1 nimetatud nimekirja kantud pädevat üksust Euroopa Liidu eri liikmesriikidest.

§ 497⁷. Õiguskaitsevahendite kindlaksmääramiseks esitatava kollektiivse esindushagi rahastamine

(1) Kui individuaalsete õiguskaitsevahendite kindlaksmääramise kollektiivset esindushagi rahastab menetlusväline isik, tuleb vältida huvide konflikti. Kui menetlusvälisel rahastajal on majanduslik huvi kollektiivse esindushagi esitamise või tulemuse suhtes, on tal huvide konflikti vältimiseks keelatud:

- 1) mõjutada esindushagi raames ebakohaselt pädevat üksust, sealhulgas kokkuleppeid käsitlevaid otsustusi viisil, mis kahjustaks esindushagiga ühinenud tarbijate või andmesubjektide kollektiivseid huve;
- 2) rahastada esindushagi oma konkurendi vastu või isiku vastu, kellest rahastaja sõltub;
- 3) suunata muul viisil esindushagi kõrvale tarbijate kollektiivsete huvide kaitselt.

(2) Individuaalsete õiguskaitsevahendite kindlaksmääramise kollektiivset esindushagi võib rahastada organisatsiooni liikmete võrdsetest sissemaksetest või annetustest, sealhulgas kauplejate annetustest ettevõtja sotsiaalse vastutuse algatuste või ühisrahastuse raames, kui selline rahastamine on läbipaistev, sõltumatu ja välditakse huvide konflikti.

(3) Kui individuaalsete õiguskaitsevahendite kindlaksmääramise esindushagi rahastamine on kokku lepitud selliselt, et rahastajal on esindushagi rahuldamise korral õigus osale tarbijatele või andmesubjektidele väljamõistetavast hüvitisest, ei või kokku leppida rahastaja õiguses suuremale osale kui 30 protsenti väljamõistetavast hüvitisest. Tarbijaid ja andmesubjekte tuleb sellisest esindushagi rahastamise mudelist ja selle tingimustest enne nende menetlusega ühinemist teavitada.

§ 497⁸. Õiguskaitsevahendite kindlaksmääramise kollektiivse esindushagi rahastamise kontrollimine

(1) Pädev üksus esitab kohtule finantsülevaate, milles on loetletud individuaalsete õiguskaitsevahendite kindlaksmääramise esindushagi rahastamisvahendite allikad ja mis sisaldab teavet, mis võimaldab kohtul hinnata rahastuse vastavust käesoleva seadustiku §-s 497⁸ sätestatud tingimustele.

(2) Kohus võib pädeva üksuse rahastamise kohta kogutud andmeid ja tõendeid kontrollida ilma neid puudutatud isikule, kelle rikkumisest tulenevalt esindushagi esitati, avaldamata, kui see on vajalik ärisaladuse või isikuandmete kaitseks.

(3) Kui kohtule teatavaks saanud asjaolude kohaselt ei vasta esindushagi rahastamine käesoleva seadustiku §-s 497⁷ sätestatud tingimustele, kuna pädev üksus tegutseb huvide konfliktis või ei suuda rahastamist selgitada või § 497⁷ lõikes 3 viidatud rahastamise kokkulepe on vastuolus tarbijate või andmesubjektide huvidega, kohustab kohus pädevat üksust muutma rahastamist selliselt, et see vastaks §-s 497⁷ sätestatud tingimustele, sealhulgas loobuma keelatud rahastusest. Kui puudusi tähtaegselt ei kõrvaldata, jätab kohus kollektiivse esindushagi läbi vaatamata.

§ 497⁹. Sama nõude mitmekordse menetlemise keeld

(1) Kohus ei võta menetlusse kollektiivset esindushagi, kui kohtu menetluses on kollektiivne esindushagi sama puudutatud isiku vastu sama eseme kohta samal alusel.

(2) Kui kohus võttis käesoleva paragrahvi lõike 1 tunnustele vastava kollektiivse esindushagi menetlusse, jätab ta hiljem esitatud esindushagi läbi vaatamata.

(3) Kohus ei võta menetlusse tarbija või andmesubjekti hagiavaldust, kui tarbija või andmesubjekt on enne hagiavalduse esitamist ühinenud kollektiivse esindushagi menetlusega, mis on esitatud sama isiku vastu sama esemega samal alusel.

(4) Kui kohus võttis käesoleva paragrahvi lõike 3 tunnustele vastava tarbija või andmesubjekti hagiavalduse menetlusse, jätab ta selle läbi vaatamata.

(5) Kohus peatab tarbija või andmesubjekti avalduse alusel sellise hagi menetluse, mille tarbija või andmesubjekt esitas enne kollektiivse esindushagiga ühinemist sama puudutatud isiku vastu sama eseme kohta samal alusel, kuni kollektiivse esindushagi kohta tehtud lahendi jõustumiseni..

(6) Kui tarbija või andmesubjekt käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud menetluse peatamise taotlust ei esita, loetakse enne kollektiivse esindushagiga ühinemist esitatud hagi tagasivõetuks.

(7) Kohus lõpetab käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud tarbija või andmesubjekti hagi menetluses otsust tegemata, kui individuaalsete õiguskaitsevahendite kindlaksmääramise kollektiivse esindushagi menetluses, millega tarbija või andmesubjekt on ühinenud, jõustub määrus, millega lahendati kollektiivne esindushagi individuaalsete õiguskaitsevahendite kindlaksmääramiseks.

(8) Kui kohtu menetluses olevas tarbija või andmesubjekti hagi sõltub otsus täielikult või osaliselt kollektiivse esindushagi menetluses rikkumise tuvastamise nõude kohta tehtavast lahendist, võib kohus peatada tarbija või andmesubjekti taotlusel hagi menetluse kuni rikkumise tuvastamise kohta tehtud lahendi jõustumiseni.

2. jagu **Kollektiivse esindushagi menetlus**

§ 497¹⁰. Kollektiivse esindushagi avaldus

(1) Kollektiivse esindushagi avalduses tuleb kirjeldada, millist tarbijate või andmesubjektide rühma puudutatud isiku rikkumine mõjutab ja milliseid õiguslikke küsimusi tuleb esindushagiga lahendada.

(2) Kui individuaalsete õiguskaitsevahendite kindlaksmääramise kollektiivse esindushagi esitamise ajaks on tarbijate rühma kuuluv tarbija või andmesubjekt esitanud pädevale üksusele tahteavalduse selles esindushagis osaleda, märgitakse avalduses esindushagi menetlusega ühineda soovivate tarbijate või andmesubjektide andmed.

§ 497¹¹. Puudutatud isiku vastus

(1) Puudutatud isik, kelle rikkumisest tulenevalt esindushagi esitati, võib kohtule esitada põhjendatud kahtlusi pädeva isiku vastavuse kohta käesoleva seadustiku § 497⁴ lõikes 2 sätestatud tingimustele ja piiriülese pädeva üksuse vastavusele tarbijakaitseseaduse § 66² lõikes 2 sätestatud tingimustele. Käesolevas lõikes sätestatud ei kohaldata, kui pädev üksus on Euroopa Liidu liikmesriigi poolt pädeva üksusena määratud avaliku sektori asutus.

(2) Puudutatud isikul, kelle rikkumisest tulenevalt kollektiivne esindushagi esitati, tuleb vastuses individuaalsete õiguskaitsevahendite kindlaksmääramise esindushagile muu hulgas märkida, kas avaldus on õigesti menetluses võetud, arvestades käesoleva seadustiku §-s 497⁷ sätestatud pädeva üksuse rahastamise ja huvide konflikti vältimise reegleid.

§ 497¹². Esialgse õiguskaitse kohaldamine

(1) Kohus võib avaldaja taotlusel rikkumise tuvastamise ja lõpetamise või edasise rikkumise keelamise kollektiivse esindushagi menetluses kohaldada määrusega esialgset õiguskaitset.

(2) Kohus võib esialgse õiguskaitse kohaldamisel keelata teatud tüüptingimuse kasutamise või teatud toote käibesse laskmise, kohustada avaldama hoiatuse või kohaldada kohtu poolt vajalikuks peetud muud abinõu.

§ 497¹³. Tõendamise erisused rikkumise tuvastamise ja lõpetamise või edasise rikkumise keelamise kollektiivse esindushagi menetluses

Rikkumise tuvastamise ja lõpetamise või edasise rikkumise keelamise kollektiivse esindushagi menetluses ei pea avaldaja tõendama tarbijatele või andmesubjektidele puudutatud isiku rikkumisest tulenevalt kahju tekkimist ega puudutatud isiku süüd.

§ 497¹⁴. Menetluskulude tagatis

Kohus võib individuaalsete õiguskaitsevahendite kindlaksmääramise kollektiivse esindushagi menetluses puudutatud isiku taotlusel kohustada avaldajat § 196 lõike 1 punkti 3 alusel andma tagatise puudutatud isiku eeldatavate menetluskulude katteks.

§ 497¹⁵. Menetlusdokumentide kättesaadavaks tegemine tarbijale ja andmesubjektile

Individuaalsete õiguskaitsevahendite kindlaksmääramise kollektiivse esindushagi menetlusega ühinenud tarbijale ja andmesubjektile tehakse menetlusdokumendid kättesaadavaks kohtu poolt kohaseks peetaval viisil.

§ 497¹⁶. Määrus rikkumise tuvastamise ja lõpetamise või edasise rikkumise keelamise esindushagi lahendamise kohta

(1) Kui kollektiivse esindushagi avalduses esitati nii rikkumise tuvastamise kui ka individuaalsete õiguskaitsevahendite kindlaksmääramise nõue, on rikkumise tuvastamise nõude rahuldamise määruisel käesoleva seadustiku § 449 lõikes 2 sätestatud vaheotsuse õiguslikud tagajärjed.

(2) Kohus märgib määruusesse, millega rahuldab rikkumise tuvastamise nõude, rikkumise hüvitamisel kohaldatava õiguskaitsevahendi ja selle kohaldamise kriteeriumid ning kriteeriumid, millele vastaval tarbijal või andmesubjektil on õigus ühineda individuaalsete õiguskaitsevahendite kindlaksmääramise menetlusega.

(3) Kohus määrab avaldajale tähtaja, mille jooksul tuleb kohtule esitada:

- 1) menetlusega ühinenud tarbijate või andmesubjektide nimed, isikukoodid või sünniajad, postiaadressid ja elektronposti aadressid;
- 2) menetlusega ühinenud tarbijate või andmesubjektide pangakonto andmed, kui see on ilmselt vajalik määruse täitmiseks;
- 3) tahteavaldus, millest nähtub tarbija või andmesubjekti tahe, et avaldaja esitaks tema nõude kollektiivse esindushagi menetluses;
- 4) individuaalsete õiguskaitsevahendite kindlaksmääramiseks vajalikud asjaolud ja tõendid;
- 5) tarbija või andmesubjekti taotlus enne kollektiivse esindushagiga ühinemist kohtule sama puudutatud isiku vastu sama eseme kohta samal alusel esitatud hagi menetluse peatamiseks kuni kollektiivse esindushagi menetluse lõppemiseni.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud tähtaeg ei või olla lühem kui kolm kuud rikkumise tuvastamise kohta tehtud määruse jõustumisest.

(5) Kohus kohustab määrusega avaldajat avaldama kohtu poolt asjakohaseks peetaval viisil teabe õiguskaitsevahendite kindlaksmääramise kollektiivse esindushagi kohta, samuti selle kohta, kuidas tarbijal või andmesubjektil on võimalik menetluses osaleda.

(6) Määruse peale, millega kohus tuvastas rikkumise ja kohustas rikkumise lõpetama või keelas edasise rikkumise, võib puudutatud isik, kelle rikkumisest tulenevalt esindushagi esitati, esitada määruskaebuse. Määruse peale, millega kohus jättis avalduse rahuldamata, võib avaldaja esitada määruskaebuse.

§ 497¹⁷. Individuaalsete õiguskaitsevahendite kindlaksmääramise menetlus

(1) Kui kollektiivne esindushagi esitati nii rikkumise tuvastamiseks ja lõpetamiseks või edasise rikkumise keelamiseks kui ka individuaalsete õiguskaitsevahendite kindlaksmääramiseks, jätkab kohus pärast käesoleva seadustiku §-s 497¹⁶ nimetatud määruse jõustumist, millega rahuldati rikkumise tuvastamise ja lõpetamise või edasise rikkumise keelamise nõue ja määrati õiguskaitsevahend, kollektiivse esindushagi menetlust tarbijatele või andmesubjektidele individuaalsete õiguskaitsevahendite kindlaksmääramiseks.

(2) Kui individuaalsete õiguskaitsevahendite kindlaksmääramise kollektiivne esindushagi esitati eraldi menetluses, annab kohus pärast esindushagi menetluse võtmise otsustamist avaldajale tähtaja käesoleva seadustiku § 497¹⁶ lõikes 3 loetletud andmete esitamiseks ja kohustab avaldama teabe vastavalt sama paragrahvi lõikele 5.

(3) Valdkonna eest vastutav minister võib määrusega kehtestada tarbijate või andmesubjektide individuaalsete õiguskaitsevahendite kindlaksmääramise kollektiivse esindushagi menetlusega ühinemise vormi.

(4) Valdkonna eest vastutav minister võib määrusega kehtestada käesoleva seadustiku § 497¹⁶ lõikes 3 nimetatud teabe kohtule esitamise vormi.

§ 497¹⁸. Kompromiss individuaalsete õiguskaitsevahendite kindlaksmääramise kollektiivse esindushagi menetluses

(1) Avaldajal on õigus sõlmida tarbijate või andmesubjektide nimel individuaalsete õiguskaitsevahendite kindlaksmääramise esindushagi menetluses kompromiss, mille pooled on kõnealuse menetlusega ühinenud tarbijad või andmesubjektid ja puudutatud isik, kelle rikkumisest tulenevalt esindushagi esitati.

(2) Kohtule esitatavas kompromisslepingus märgitakse:

- 1) menetlusega ühinenud tarbijate või andmesubjektide nimed, isikukoodid või sünniajad, postiaadressid ja elektronposti aadressid;
- 2) menetlusega ühinenud tarbijate või andmesubjektide pangakonto andmed, kui see on ilmselt vajalik määruse täitmiseks;
- 3) menetlusega ühinenud tarbijale või andmesubjektile individuaalselt kindlaksmääratud õiguskaitsevahend, sealhulgas rahalise hüvitise suurus või hüvitise kindlaksmääramiseks vajalik teave, kui see on asjakohane;
- 4) teave kompromisslepingu täitmise kohta kohtu deposiidi kaudu.

(3) Kohus võib küsida menetlusosalistelt selgitusi kompromisslepingu kohta või määrata eksperdi kompromisslepingu majandusliku põhjendatuse hindamiseks.

(4) Kohus ei kinnita kompromissi, kui see on kohtu hinnangul asjaolusid ja tõendeid arvestades tarbijate või andmesubjektide suhtes ebaõiglane või ebakohane.

(5) Kompromissi kinnitamise määruses märgitakse käesoleva paragrahvi lõike 2 punktides 1–4 märgitud andmed.

(6) Kui kompromisslepingu kohaselt täidetakse kompromiss kohtu deposiidi kaudu, kohaldatakse käesoleva seadustiku § 497²¹ lõikeid 3–7.

(7) Kohus kohustab puudutatud isikut, kelle rikkumisest tulenevalt esindushagi esitati, avaldama kompromissi kohtu poolt kohaseks peetaval viisil.

(8) Maakohtu või ringkonnakohtu määruse peale, millega kohus ei lõpeta asja menetlust seetõttu, et ei kinnita kompromissi, võivad avaldaja ja puudutatud isik, kelle rikkumisest tulenevalt kollektiivne esindushagi esitati, esitada määruskaebuse.

(9) Kinnitatud kompromissil on selles märgitud tarbijate ja andmesubjektide suhtes ning pädeva üksuse ja isiku suhtes, kelle rikkumisest tulenevalt esindushagi esitati, käesoleva seadustiku §-s 432 sätestatud tagajärjed.

§ 497¹⁹. Individuaalsete õiguskaitsevahendite kindlaksmääramise määrus

(1) Kohus lahendab õiguskaitsevahendite kindlaksmääramise avalduse ja määrab kõigi tarbijate või andmesubjektide individuaalsed õiguskaitsevahendid kindlaks samas määruses, mille resolutsioonis märgitakse:

- 1) menetlusega ühinenud tarbijate või andmesubjektide nimed, isikukoodid või sünniajad, postiaadressid ja elektronposti aadressid;
- 2) menetlusega ühinenud tarbijate või andmesubjektide pangakonto andmed, kui see on ilmselt vajalik määruse täitmiseks;
- 3) menetlusega ühinenud tarbijale või andmesubjektile kindlaksmääratud individuaalne õiguskaitsevahend, sealhulgas rahalise hüvitise suurus või hüvitise suuruse kindlaksmääramiseks vajalik teave, kui see on asjakohane.

(2) Määrus toimetatakse kätte avaldajale ja puudutatud isikule, kelle rikkumisest tulenevalt kollektiivne esindushagi esitati, ja tarbijatele või andmesubjektidele, kes ei andnud avaldajale õigust esindada ennast täitemenetluses. Kohus teeb määruse tarbijatele või andmesubjektidele teatavaks kohtu valitud viisil.

(3) Määruse peale võivad avaldaja ja puudutatud isik, kelle rikkumisest tulenevalt kollektiivne esindushagi esitati, esitada määruskaebuse.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud määrus kehtib täitedokumentina lahendis märgitud tarbijate või andmesubjektide suhtes.

§ 497²⁰. Tarbijate ja andmesubjektide teavitamine kollektiivse esindushagi kohta tehtud lahendist

(1) Kohus kohustab kollektiivse esindushagi rahuldamise kohta tehtud määruses ja kompromissi kinnitamise määruses puudutatud isikut, kelle rikkumisest tulenevalt kollektiivne esindushagi esitati, teavitama kohtu poolt kohaseks peetaval viisil ja kohtu määratud tähtaja jooksul tarbijaid

või andmesubjekte kollektiivse esindushagi rahuldamise määrusest või kompromissi kinnitamise määrusest.

(2) Kohus kohustab avaldajat teavitama tarbijaid või andmesubjekte kohtu poolt kohaseks peetaval viisil ja kohtu määratud tähtaja jooksul määrusest, millega kohus ei võtnud menetlusse kollektiivset esindushagi õiguskaitsevahendite saamiseks või jättis selle rahuldamata või läbi vaatamata.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatu rikkumise korral võib kohus kohustatud isikut trahvida. Kohustatud isik võib trahvimääruse peale esitada määruskaebuse. Määruskaebuse kohta tehtud ringkonnakohtu määruse peale ei saa Riigikohtule edasi kaevata.

§ 497²¹. Õiguskaitsevahendite kindlaksmääramise kollektiivse esindushagi lahendamise määruse vabatahtlik täitmine kohtu kaudu hoiustamisega

(1) Kohus võib korraldada käesoleva seadustiku §-s 497¹⁸ nimetatud kompromissi või §-s 497¹⁹ nimetatud määruse, millega määrati tarbijatele või andmesubjektidele kindlaks individuaalne rahaline hüvitis, vabatahtliku täitmise kohtu kaudu hoiustamisega avaldaja või puudutatud isiku, kelle rikkumisest tulenevalt kollektiivne esindushagi esitati, avalduse alusel. Kui avalduse esitas avaldaja, korraldab kohus kõnealuse täitmise puudutatud isiku, kelle rikkumisest tulenevalt kollektiivne esindushagi esitati, nõusolekul.

(2) Avaldus täitmiseks kohtu kaudu hoiustamisega ja puudutatud isiku nõusolek tuleb kohtule esitada enne käesoleva seadustiku §-s 497¹⁹ nimetatud individuaalsete õiguskaitsevahendite kindlaksmääramise kohta tehtud määruse jõustumist.

(3) Puudutatud isik hoiustab tarbijate või andmesubjektide nõuete rahuldamiseks määrusega kindlaksmääratud rahaliste hüvitiste kogusumma selleks ettenähtud kontrol kohtu määratud tähtaja jooksul.

(4) Hoiustamiseks vajaminevad andmed konto kohta avaldatakse kohtu veebilehel.

(5) Pärast puudutatud isiku poolt rahaliste hüvitiste kogusumma hoiustamist kannab kohus igale tarbijale või andmesubjektile üle kindlaksmääratud individuaalse rahalise hüvitise hoiustatud rahaliste hüvitiste kogusumma arvel.

(6) Kui puudutatud isik kohtu määratud tähtaja jooksul käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud korras hüvitist ei hoiusta, täidetakse individuaalsete õiguskaitsevahendite kindlaksmääramise määrus üldises korras.

(7) Valdkonna eest vastutav minister võib määrusega kehtestada käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud individuaalsete rahaliste hüvitiste kogusumma tarbijatele või andmesubjektidele väljamaksmise korra.

§ 497²². Trahvi määramine

Kui kohtul on käesolevas peatükis sätestatud juhul või täitemenetluse seadustiku § 186¹ alusel õigus määrata rahatrahv, võib selle määrata kuni 9600 euro ulatuses.“

§ 2. Finantsinspeksiooni seaduse muutmine

Finantsinspektsiooni seaduse § 6 täiendatakse lõikega 1⁴ järgmises sõnastuses:

„(1⁴) Finantsinspektsioon on pädev üksus tarbijakaitse seaduse §-de 60² ja 66² tähenduses ja võib pöörduda Eesti Vabariigi nimel finantsinstrumentide ning finantsteenuste valdkonnas tarbijate kollektiivsete huvide kaitseks riigisisese kollektiivse esindushagiga maakohtusse, samuti piiriülese kollektiivse esindushagiga teise Euroopa Liidu liikmesriigi kohtusse.“.

§ 3. Isikuandmete kaitse seaduse muutmise

Isikuandmete kaitse seadust täiendatakse §-ga 3¹ järgmises sõnastuses:

„§ 3¹. Andmekaitse Inspektsiooni pädevus kollektiivse esindushagi menetluses

Andmekaitse Inspektsioon on pädev üksus tarbijakaitse seaduse §-de 60² ja 66² tähenduses ja võib pöörduda andmesubjektide kollektiivsete huvide kaitseks riigisisese kollektiivse esindushagiga maakohtusse, samuti piiriülese kollektiivse esindushagiga teise Euroopa Liidu liikmesriigi kohtusse.“.

§ 4. Tarbijakaitse seaduse muutmise

Tarbijakaitse seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 19 lõiget 2 täiendatakse punktiga 4¹ järgmises sõnastuses:

„4¹) esitada Eesti Vabariigi või Euroopa Liidu liikmesriigi kohtule kollektiivse esindushagi kaupleva rikkumise tuvastamiseks ja lõpetamiseks või edasise rikkumise keelamiseks ning õiguskaitsevahendite kindlaksmääramiseks vastavalt käesoleva seaduse §-le 66¹, 6¹. peatükile ja tsiviilkohtumenetluse seadustiku 49¹. peatükile;“;

2) paragrahvi 21 lõiget 2 täiendatakse punktiga 6¹ järgmises sõnastuses:

„6¹) esitada Eesti Vabariigi või Euroopa Liidu liikmesriigi kohtule kollektiivse esindushagi kaupleva rikkumise tuvastamiseks ja lõpetamiseks või edasise rikkumise keelamiseks ja õiguskaitsevahendite kindlaksmääramiseks.“;

3) seadust täiendatakse 6¹. peatükiga järgmises sõnastuses:

„6¹. peatükk Kollektiivne esindushagi

§ 60¹. Kollektiivse esindushagi menetluse kohaldamisala

(1) Kollektiivse esindushagi menetlust on võimalik kasutada juhtudel, kui kaupleva poolne õigusnormide rikkumine on kahjustanud või võib kahjustada tarbijate või andmesubjektide kollektiivseid huve.

(2) Kollektiivse esindushagiga on võimalik taotleda vastavalt tsiviilkohtumenetluse seadustiku 49¹. peatükis sätestatud tarbijate või andmesubjektide kollektiivsete huvide kaitseks:

- 1) kaupleva rikkumise tuvastamist ja lõpetamist või edasise rikkumise keelamist;
- 2) tarbijatele või andmesubjektidele individuaalsete õiguskaitsevahendite kindlaksmääramist.

§ 60². Riigisisese kollektiivse esindushagi esitamiseks pädevad üksused

(1) Nimekirja käesoleva seaduse § 19 lõikes 3 nimetatud tarbijaühendustest või muudest juriidilistest isikutest, kellel on õigus esitada § 60¹ lõikes 2 nimetatud riigisisene kollektiivne esindushagi (edaspidi *pädev üksus*), kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

(2) Käesoleva seaduse § 19 lõikes 3 nimetatud tarbijaühendus või muu juriidiline isik võib taotleda enda nimetamist pädevaks üksuseks, kui ta vastab järgmistele tingimustele:

1) tema suhtes ei ole algatatud pankrotimenetlust või saneerimismenetlust ega välja kuulutatud pankrotti;

2) ta on sõltumatu ja teda ei mõjuta isikud, kes ei ole tarbijad, ja eelkõige ei mõjuta teda ettevõtjad, kes on majanduslikult huvitatud esindushagi esitamisest, sealhulgas juhul, kui tegemist on kolmandate isikute rahastatud esindushagiga;

3) ta on loonud käesoleva lõike punktis 2 kirjeldatud mõju ennetamise korra ning iseenda, oma rahastajate ja tarbijate huvide vahelise huvide konflikti ennetamise korra;

4) ta on avalikustanud lihtsas ja arusaadavas keeles asjakohaste vahendite abil, eelkõige oma veebilehel, teabe, mis tõendab vastavust käesoleva paragrahvi punktides 1–3 nimetatud tingimustele, ning teabe oma rahastamisallikate kohta üldiselt, ning oma organisatsioonilise, juhtimis- ja liikmeskonna struktuuri, põhikirjajärgsete eesmärkide ja tegevuse kohta.

(3) Taotlus esitatakse Majandus- ja Kommunikatsiooniministeriumile (edaspidi *pädev asutus*).

(4) Riigisisese pädeva üksuse määramisele kohaldatakse käesoleva seaduse § 66² lõikeid 4, 5 ja 10–12.

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud nimekirja kantakse riigisisese pädeva üksusena ka:

1) Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet;

2) Andmekaitse Inspeksioon tema vastutusvaldkonnas oleva õigusakti rikkumisest tulenevalt;

3) Finantsinspeksioon tema vastutusvaldkonnas oleva õigusakti rikkumisest tulenevalt;

4) taotluse alusel muu valitsusasutus oma vastutusvaldkonnas.

(6) Pädev asutus teeb tunnustatud pädevate üksuste nimekirja kättesaadavaks oma veebilehel.

(7) Olenemata käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud nimekirja kandmisest lubab kohus kollektiivse esindushagi esitada ka juriidilisel isikul, mis vastab käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud tingimustele.

(8) Pädev asutus kontrollib vähemalt iga viie aasta järel käesoleva paragrahvi lõike 1 alusel kehtestatud nimekirjas nimetatud pädevate üksuste vastavust lõikes 2 sätestatud tingimustele.

(9) Kahtluse korral hindab pädev asutus pädeva üksuse vastavust käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud tingimustele väljaspool lõikes 7 nimetatud korralist hindamist. Kui pädev üksus ei vasta ühele või mitmele lõikes 2 sätestatud tingimusele, kaotab ta pädeva üksuse staatuse ja kustutatakse lõike 1 alusel kehtestatud nimekirjast.

(10) Käesoleva paragrahvi lõikes 8 nimetatud hindamisele kohaldatakse vastavalt käesoleva seaduse § 66² lõikeid 5 ja 6.

(11) Pädev üksus on tarbijate ja andmesubjektide esindaja individuaalsete õiguskaitsemeetmete kindlaksmääramise kohta tehtud kollektiivse esindushagi kohtulahendi täitmisel täitemenetluses. Tarbijal ja andmesubjektil on õigus loobuda pädevast üksusest esindajana.

§ 60³. Õiguskaitsevahendite kindlaksmääramise kollektiivse esindushagi rahastamine

(1) Kui esindushagi rahastab menetlusväline isik, tuleb vältida huvide konflikti. Kui menetlusvälisel rahastajal on majanduslik huvi kollektiivse esindushagi esitamise või tulemuse vastu, on tal huvide konflikti vältimiseks keelatud:

- 1) mõjutada esindushagi menetluse raames ebakohaselt pädeva üksust, sealhulgas kokkuleppeid käsitlevaid otsustusi viisil, mis kahjustaks kollektiivse esindushagiga ühinenud tarbijate või andmesubjektide kollektiivseid huve;
- 2) rahastada esindushagi oma konkurendi vastu või isiku vastu, kellest ta sõltub ja
- 3) suunata muul viisil esindushagi kõrvale tarbijate kollektiivsete huvide kaitselt.

(2) Kollektiivset esindushagi võib rahastada organisatsiooni liikmete võrdsetest sissemaksetest või annetustest, sealhulgas kauplejate annetustest ettevõtja sotsiaalse vastutuse algatuste või ühisrahastuse raames, kui selline rahastamine on läbipaistev, sõltumatu ja välditakse huvide konflikti.

(3) Kui individuaalsete õiguskaitsevahendite kindlaksmääramise esindushagi rahastamine on rahastajaga kokku lepitud selliselt, et rahastajal on esindushagi edukuse korral õigus osale tarbijatele või andmesubjektidele väljamõistetavast hüvitisest, ei või kokku leppida rahastaja õiguses suuremale osale kui 30 protsenti väljamõistetavast hüvitisest. Tarbijaid ja andmesubjekte tuleb sellisest esindushagi rahastamise mudelist ja selle tingimustest enne nende menetlusega ühinemist teavitada.

(4) Pädev üksus peab esitama kohtule, kellele esitati individuaalsete õiguskaitsevahendite kindlaksmääramise kollektiivne esindushagi, finantsülevaate, milles on individuaalsete õiguskaitsevahendite kindlaksmääramise kollektiivse esindushagi rahastamisvahendite allikad ja mis sisaldab teavet, mis võimaldab kohtul hinnata rahastuse vastavust käesoleva paragrahvi lõigetes 1–3 sätestatud nõuetele.

(5) Kui kohtule teatavaks saanud asjaolude kohaselt ei vasta kollektiivse esindushagi rahastamine käesoleva paragrahvi lõigetes 1–3 sätestatud nõuetele, kuna pädev üksus tegutseb huvide konfliktis või ei suuda rahastamist selgitada või lõikes 3 kokkulepitud rahastamise kokkulepe on vastuolus tarbijate või andmesubjektide huvidega, kaotab pädev üksus selles menetluses pädeva üksuse staatuse.

(6) Kokkulepe, millega tarbija või andmesubjekt kohustub kollektiivse esindushagi rahuldamata jätmise korral hüvitama avaldajalt väljamõistetud menetluskulud või tasuma muud pädeva üksuse kulud, on tühine.

§ 60⁴. Pädeva üksuse teavitamiskohustus

(1) Käesoleva seaduse § 60² lõikes 1 ja § 66² lõikes 6 nimetatud pädev üksus avaldab oma veebilehel teabe:

- 1) kollektiivse esindushagi kohta, mille ta kavatses kohtule esitada;
- 2) tema poolt kohtule esitatud kollektiivse esindushagi staatuse kohta;
- 3) tema poolt kohtule esitatud esindushagi tulemuste kohta.

(2) Pädev isik avaldab oma veebilehel teabe, mis võimaldab tarbijatel või andmesubjektidel teha teadliku otsustuse kollektiivse esindushagi menetlusega ühinemise kohta, sealhulgas:

- 1) esindushagi reguleerimisese;

- 2) esindushagi võimalikud õiguslikud tagajärjed;
- 3) esindushagist puudutatud tarbijate või andmesubjektide rühma kirjeldus;
- 4) teave selle kohta, milliseid samme tuleb tarbijatel või andmesubjektidel menetlusega ühinemiseks teha;
- 5) teave selle kohta, milliseid samme tuleb menetlusega ühinenud tarbijatel või andmesubjektidel teha, sealhulgas säilitada vajalikke tõendeid;
- 6) teave esindushagi rahastamismudeli ja selle tingimuste kohta, kui õiguskaitsevahendite kindlaksmääramise esindushagi rahastatakse käesoleva seadustiku § 60³ lõikes 3 sätestatud viisil või kui tarbijatel tuleb menetlusega ühinemiseks tasuda §-s 60⁵ sätestatud osalustasu.

(2) Muudatuste korral käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud infos ajakohastab pädev üksus teavet.

(3) Pädev isik võib käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 märgitud teabe täiendavalt avaldada ka meedias või muul viisil.

§ 60⁵. Esindushagiga ühinemise tasu

Pädeval üksusel on õigus küsida individuaalsete õiguskaitsevahendite kindlaksmääramise esindushagiga ühinevatelt tarbijalt või andmesubjektilt esindushagiga ühinemise tasu sellises suuruses, mis ei takista tarbija või andmesubjekti õiguste teostamist.“.

4) paragrahvi 64 täiendatakse lõikega 1¹ järgmises sõnastuses:

„(1¹) Tarbijate kollektiivseid huve kahjustava tegevuse tuvastamiseks ja lõpetamiseks või edasise kahjustamise keelamiseks ning individuaalsete õiguskaitsevahendite kindlaksmääramiseks võib Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet pöörduda pädeva üksusena kollektiivse esindushagiga teise Euroopa Liidu liikmesriigi kohtusse või Eesti Vabariigi nimel maakohtusse.“;

5) paragrahvi 65 täiendatakse lõikega 1¹ järgmises sõnastuses:

„(1¹) Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet võib pöörduda pädeva üksusena Eesti Vabariigi nimel kollektiivse esindushagiga maakohtusse võlaõigusseaduse §-des 14¹, 48 ja 48¹, § 49 lõikes 2³, §-des 54–55¹, § 56 lõikes 2⁴ ning §-des 62¹, 62², 380, 403¹–404¹, 406–408, 417¹, 418, 711, 711¹, 711³, 711⁵, 711⁶, 718¹, 727, 727¹ ja 867–870 sätestatud teavitamiskohustuste rikkumise tuvastamiseks ja lõpetamiseks või edasise rikkumise keelamiseks ning individuaalsete õiguskaitsevahendite kindlaksmääramiseks.“;

6) paragrahvi 65 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet võib pöörduda Eesti Vabariigi nimel kollektiivse esindushagiga maakohtusse ning nõuda tarbijate õiguste rikkumise tuvastamist ja lõpetamist või edasise rikkumise keelamist võlaõigusseaduse §-des 45, 50, 61, 62²¹, 236, 387, 420, 656, 733¹³ ja 881 sätestatu kohaselt ning individuaalsete õiguskaitsevahendite kindlaksmääramist.“;

7) paragrahvi 65 lõikes 4 asendatakse sõna „hagiga“ sõnaga „avaldusega“;

8) seadust täiendatakse §-dega 66¹ ja 66² järgmises sõnastuses:

„§ 66¹. Piiriülene kollektiivne esindushagi

(1) Piiriülene kollektiivne esindushagi on esindushagi, mille esitab Euroopa Liidu liikmesriigis määratud ja Euroopa Komisjoni peetavasse avalikku loetellu kantud pädev üksus teise Euroopa Liidu liikmesriigi kohtule.

(2) Piiriülese kollektiivse esindushagiga on võimalik taotleda Euroopa Liidu õigusaktide rikkumisest tulenevalt:

1) tarbijate või andmesubjektide kollektiivsete huvide rikkumise tuvastamist ja lõpetamist või edasise rikkumise keelamist või

2) tarbijatele või andmesubjektidele individuaalsete õiguskaitsevahendite kindlaksmääramist.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud Euroopa Liidu õigusaktide loetelu kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

§ 66². Piiriülene pädev üksus

(1) Nimekirja asutustest ja isikutest, kellel on õigus esitada teise Euroopa Liidu liikmesriigi kohtule käesoleva seaduse § 66¹ lõikes 2 nimetatud kollektiivne esindushagi (edaspidi *piiriülene pädev üksus*), kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

(2) Piiriüleseks pädevaks üksuseks määramist võib taotleda juriidiline isik, eelkõige tarbijaorganisatsioon, sealhulgas tarbijaorganisatsioon, mis esindab enam kui ühe Euroopa Liidu liikmesriigi tarbijaid, kes vastab kõigile järgmistele tingimustele:

1) ta on enne määramistaotluse esitamist vähemalt 12 kuud reaalselt avalikult tegutsenud tarbijate huvide kaitsmisel;

2) tema põhikirjajärgse eesmärgi kohaselt on tal õigustatud huvi kaitsta tarbijate huve kooskõlas käesoleva seaduse § 66 lõikes 2 nimetatud õigusaktidega;

3) ta on mittetulunduslikku laadi;

4) tema suhtes ei ole algatatud pankrotimenetlust ega saneerimismenetlust ega välja kuulutatud pankrotti;

5) ta on sõltumatu ja teda ei mõjuta isikud, kes ei ole tarbijad, ja eelkõige ei mõjuta teda ettevõtjad, kes on majanduslikult huvitatud esindushagi esitamisest, sealhulgas juhul, kui esindushagi rahastab kolmas menetlusväline isik;

6) ta on loonud käesoleva lõike punktis 5 kirjeldatud mõju ennetamise korra ning iseenda, oma rahastajate ja tarbijate huvide vahelise huvide konflikti ennetamise korra;

7) ta avalikustab lihtsas ja arusaadavas keeles asjakohaste vahendite abil, eelkõige oma veebilehel, teabe, mis tõendab vastavust käesoleva lõike punktides 1–6 nimetatud kriteeriumitele, ning teabe oma rahastamisallikate kohta üldiselt, ning oma organisatsioonilise, juhtimis- ja liikmeskonna struktuuri, põhikirjajärgsete eesmärkide ja tegevuse kohta.

(3) Taotlus esitatakse Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile (edaspidi *pädev asutus*).

(4) Taotleja esitab taotluses andmed, mis võimaldavad hinnata tema vastavust käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud nõuetele.

(5) Pädeval asutusel on taotluse menetlemisel õigus nõuda taotlejalt asjasse puutuvaid lisaandmeid ja -dokumente ning paranduste ja täienduste tegemist taotlusesse ja selle lisadesse.

(6) Pädev asutus võib moodustada taotluse läbivaatamiseks ja pädeva üksuse hindamiseks nõuandva komisjoni ning kaasata taotluse hindamiseks eksperte.

(7) Piiriülene pädev üksus on ka:

- 1) Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet pädevusega esitada kollektiivne esindushagi kõigi käesoleva seaduse § 66 lõikes 2 nimetatud Euroopa Liidu õigusaktide rikkumisest tulenevalt;
- 2) Andmekaitse Inspeksioon Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. juuli 2002. aasta direktiivi 2002/58/EÜ, milles käsitletakse isikuandmete töötlemist ja eraelu puutumatuse kaitset elektroonilise side sektoris (eraelu puutumatust ja elektroonilist sidet käsitlev direktiiv) (EÜT L 201, 31.07.2002, lk 37), artiklite 4–8 ja 13 ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määruse (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) (ELT L 119, 04.05.2016, lk 1) rikkumisest tulenevalt;
- 3) Finantsinspeksioon Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. septembri 2002. aasta direktiivi 2002/65/EÜ, milles käsitletakse tarbijale suunatud finantsteenuste kaugturstust ja millega muudetakse nõukogu direktiivi 90/619/EMÜ ning direktiive 97/7/EÜ ja 98/27/EÜ (EÜT L 271, 09.10.2002, lk 16), Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta direktiivi 2014/65/EL finantsinstrumentide turgude kohta ning millega muudetakse direktiive 2002/92/EÜ ja 2011/61/EL (ELT L 173, 12.06.2014, lk 349) artiklite 23–29 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2015. aasta direktiiv (EL) 2015/2366 makseteenuste kohta siseturul, direktiivide 2002/65/EÜ, 2009/110/EÜ ning 2013/36/EL ja määruse (EL) nr 1093/2010 muutmise ning direktiivi 2007/64/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 337, 23.12.2015, lk 35), rikkumisest tulenevalt;
- 4) taotluse alusel muu valitsusasutus tema vastutusala valdkonnas.

(8) Käesoleva paragrahvi lõike 7 punktis 4 nimetatud taotlusele ei kohaldata käesoleva paragrahvi lõigetes 2 ja 4–6 taotluse kohta sätestatud.

(9) Pädev asutus koostab nimekirja tunnustatud piiriülestest pädevatest üksustest ja nende põhikirjajärgsetest eesmärkidest ning edastab selle Euroopa Komisjonile. Pädev asutus teavitab Euroopa Komisjoni nimekirjas tehtud muudatustest.

(10) Pädev asutus teeb Euroopa Komisjoni koostatud piiriüleste pädevate üksuste konsolideeritud nimekirja kättesaadavaks oma veebilehel, esitades lingi Euroopa Komisjoni asjaomasele veebilehele.

(11) Pädev asutus kontrollib vähemalt iga viie aasta järel käesoleva paragrahvi lõike 1 alusel kehtestatud nimekirjas nimetatud piiriüleste pädevate üksuste vastavust käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud tingimustele.

(12) Kahtluse korral, sealhulgas juhul, kui teise Euroopa Liidu liikmesriigi pädev asutus on esitanud kahtluse piiriülese pädeva üksuse käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud tingimustele vastavuse kohta, hindab pädev asutus piiriülese pädeva üksuse vastavust samas lõikes sätestatud tingimustele väljaspool lõikes 11 nimetatud korralist hindamist. Kui pädev üksus ei vasta ühele või mitmele lõikes 2 sätestatud tingimusele, kaotab ta piiriülese pädeva üksuse staatuse ja kustutatakse lõike 1 alusel kehtestatud nimekirjast.

(13) Käesoleva paragrahvi lõikes 12 nimetatud hindamisel kohaldatakse käesoleva paragrahvi lõikeid 5 ja 6.

(14) Kui kohus teavitab pädevat asutust kahtlusest teise Euroopa Liidu liikmesriigi piiriülese pädeva üksuse käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud tingimustele vastavuse kohta, edastab pädev asutus teabe selle Euroopa Liidu liikmesriigi pädevale asutusele, kes määras piiriülese pädeva üksuse.

(15) Kontaktasutuseks käesoleva paragrahvi lõigetes 11 ja 12 nimetatud ülesannete täitmisel on Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium.“.

§ 5. Riigilõivuseaduse muutmine

Riigilõivuseaduse § 59 täiendatakse lõikega 5¹ järgmises sõnastuses:

„(5¹) Kollektiivse esindushagi avalduse esitamisel individuaalsete õiguskaitsevahendite kindlaksmääramise asjas tasutakse riigilõivu 420 eurot.“.

§ 6. Tsiivilseadustiku üldosa seaduse muutmine

Tsiivilseadustiku üldosa seadust täiendatakse §-ga 160¹ järgmises sõnastuses:

„§ 160¹. Aegumise peatumine tarbijate või andmesubjektide kollektiivsetes huvides ettekirjutuse tegemise ja esindushagi esitamisega

Tarbija või andmesubjekti nõude aegumine peatub, kui pädev asutus teeb esimese menetlustoimingu tarbijate või andmesubjektide kollektiivsete huvide rikkumise tuvastamise, lõpetamise või edasise rikkumise keelamise kohta ettekirjutuse tegemise menetluses või kui pädev üksus esitab tarbijate või andmesubjektide kollektiivsete huvide kaitseks kollektiivse esindushagi.“.

§ 7. Täitemenetluse seadustiku muutmine

Täitemenetluse seadustiku 8¹. peatüki 3. osa täiendatakse §-ga 186¹ järgmises sõnastuses:

„§ 186¹. Rikkumise lõpetamise või edasise rikkumise keelamise kohta tehtud kollektiivse esindushagi kohtulahendi täitmine

(1) Kui kohustatud isik takistab rikkumise lõpetamise või edasise rikkumise keelamise kohta tehtud kollektiivse esindushagi asjas tehtud kohtulahendi, sealhulgas esialgse õiguskaitse kohaldamise kohta tehtud kohtulahendi sundtäitmist, teeb kohtutäitur sissenõudja avalduse alusel kohtule ettepaneku kohustatud isiku trahvimiseks.

(2) Hagita menetluses on avaldajaks pädev üksus või tarbija või andmesubjekt, kui teda ei esinda täitemenetluses pädev üksus, ja puudutatud isik, kelle rikkumisest tulenevalt kollektiivne esindushagi esitati.

(3) Kohustatud isikule võib trahvi määrata üksnes siis, kui talle on tehtud trahvihoiatus, välja arvatud juhul, kui eelnev hoiatamine ei olnud võimalik või mõistlik.

(4) Trahvisumma määramisel lähtutakse tsiviilkohtumenetluse seadustiku §-st 497²².

(5) Kohustuse rikkumise eest isikule määratud trahv ei vabasta teda kohustuse täitmisest. Kui kohustust pärast trahvi määramist ei täideta, võib määrata uue trahvi.

(6) Trahv nõutakse sisse riigieelarvesse.“.

§ 8. Võlaõigusseaduse, tsiivilseadustiku üldosa seaduse ja rahvusvahelise eraõiguse seaduse rakendamise seaduse muutmine

Võlaõigusseaduse, tsiviilseadustiku üldosa seaduse ja rahvusvahelise eraõiguse seaduse rakendamise seaduse § 9 täiendatakse lõikega 7 järgmises sõnastuses:

„(7) Tsiviilseadustiku üldosa seaduse §-s 160¹ sätestatud kohaldatakse individuaalsete õiguskaitsevahendite kindlaksmääramise esindushagi esitamisele nende tarbijate ja andmesubjektide nõuete suhtes, mis tulenevad 25. juunil 2023 või hiljem toime pandud tarbijate või andmesubjektide kollektiivseid huve kahjustavast tegevusest.“.

Lauri Hussar
Riigikogu esimees

Tallinn, „.....“.....2023. a

Algatab Vabariigi Valitsus
„.....“2023. a

[allkirjastaja nimi ja ametinimetus]